

ПАРК ВИНИЦА – ГРАД ВАРНА

Стратегически документ за визия, принципи и реализация

на линеен зелен коридор с обществен достъп

1. Визия за Парк Винаца

Парк Винаца е линеен зелен коридор с обществен достъп, който свързва квартал Винаца с курортната зона „Св. св. Константин и Елена“ и крайбрежието на Варна. Проектът трансформира съществуващото дере в жизнена екологична, социална и образователна ос, която служи едновременно на хората и на природната система.

Паркът е пространство за движение, престой и учене сред природата – тихо, достъпно и устойчиво във времето. Той съчетава зелена инфраструктура, управление на водата, възобновяема енергия и съвременни удобства, като остава естествена част от ландшафта.

2. Идея за Парк Винаца

- Линеен парк, развиващ се по естествената линия на дерето, без намеса в неговата основна отводнителна функция.
- Непрекъснатата пешеходна и велосипедна алея като връзка между жилищна, градска и курортна среда.
- Създаване на **малки водни огледала (езерца)** с пейки и зони за отдих, които:
 - задържат и забавят водата при силни валежи,
 - намаляват пиковите водни обеми,
 - подобряват микроклимата и създават места за престой.
- Разполагане на **детски площадки**, интегрирани в зелената среда и в близост до водни елементи, с образователен и природосъобразен характер.
- Изграждане на **малки водно-енергийни съоръжения (микро ВЕЦ)**, използващи движението на водата, с цел:
 - захранване на вечерното осветление на парка,
 - демонстрация на устойчиви енергийни решения,
 - минимално въздействие върху водния режим.
- Минимална намеса с максимален обществен, екологичен и климатичен ефект.

3. Цели на Парк Винаца

- Създаване на непрекъсната зелена и екологична връзка между квартал Винаца и крайбрежната зона.
- Насърчаване на активен и здравословен начин на живот чрез ходене и колоездене.
- Управление и „укротяване“ на дъждовните води чрез:
 - задържане,
 - забавяне,
 - естествено разпределение по дължината на дерето.
- Подобряване на градския микроклимат чрез зеленина, сянка и водни елементи.
- Осигуряване на достъпна, безплатна и спокойна среда за престой.
- Формиране на образователен ландшафт, свързан с природата, водата и енергията.
- Осигуряване на съвременни удобства за пешеходци и велосипедисти.

4. Основни принципи за Парк Винаца

- **Природата води, дизайнът следва** – водата, релефът и растителността определят решенията.
- **Водата като ресурс, не като проблем** – дъждовните води се задържат и използват в системата на парка.
- **Енергия от природата** – малки, тихи и интегрирани енергийни решения за обществено ползване.
- **Човешки мащаб** – комфорт, сигурност и достъпност за всички възрасти.
- **Непрекъснатост** – паркът не се прекъсва от огради, застрояване или бариери.
- **Свободен престой** – без задължение за консумация.
- **Сянка, вода и зеленина** като базова инфраструктура.
- **Временни решения и тестване** преди постоянни интервенции.

5. Приоритети за реализация

1. Осигуряване на непрекъсната пешеходна и велосипедна връзка по цялата дължина на коридора.
2. Реализиране на система от **малки водни задържащи зони (езерца)** за контрол на водата при силни дъждове.
3. Безопасни пресичания и връзки при контакт с улична и транспортна инфраструктура.
4. Защита на коритото и бреговете на дерето и съхраняване на отводнителната функция.
5. Засаждане на дървета и създаване на сенчести участъци.
6. Малки точки за престой – пейки, детски площадки, наблюдателни и образователни места.
7. Изграждане на **съвременни обществени тоалетни и места за вода (чешми)** за велосипедисти и пешеходци.
8. Ясна система за поддръжка и дългосрочно управление.

6. Какво не правим (червени линии)

- Не застрояваме зеления коридор и не стесняваме дерето.
- Не допускаме намеси, които увеличават риска от наводнения.
- Не изграждаме големи или агресивни енергийни съоръжения – само малки, интегрирани решения.
- Не превръщаме парка в шумна събитийна или търговска зона.
- Не правим масивно бетониране.
- Не прекъсваме обществената проходимост с огради или частни зони.

7. Управление, участие и прозрачност

- Ясно разпределение на отговорностите между община, район и експлоатационни партньори.
- Публичност на етапите, решенията и бюджетите.
- Включване на гражданите при оформянето на местата за престой и детските зони.
- Поддръжката е част от проекта – чистота, безопасност, озеленяване, водни и енергийни системи.

8. Ползи за гражданите и града

- По-безопасна и приятна среда за ежедневна активност.
- Намален риск от наводнения чрез естествено управление на водата.
- По-добър микроклимат и охлаждане на градската среда.
- Съвременни удобства – тоалетни, вода, осветление с възобновяема енергия.
- Образователна среда, която показва как природата, водата и енергията могат да работят заедно.
- Силна и устойчива връзка между квартал, град и море.

9. Основна обществена полза и достъпност

Парк Винаца е преди всичко пространство за хората.

Най-голямата му полза е, че създава място за ежедневни разходки, игра на деца и безопасно придвижване пеша и с велосипед между квартал Винаца и курортния комплекс „Св. св. Константин и Елена“.

Паркът осигурява:

- достъпна и спокойна среда за престой;
- естествено място за игра и движение на деца;
- безопасен маршрут без автомобилен трафик;
- директна връзка към морето и курортната зелена система.

В резултат:

- хората се движат повече без усилие;
- децата възвръщат свободата си да играят навън;
- достъпът до природата и морето става възможен за всички, независимо от автомобил.

Парк Винаца превръща пътя до морето в преживяване, а не в пътуване.